

МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНИХ ОЧІКУВАНЬ СУЧАСНОЇ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

За результатами наукової доповіді на засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України, 20 червня 2024 р.

<https://doi.org/10.37472/v.naes.2024.6148>

КУНИЦЯ

Тетяна Юрїївна

кандидат педагогічних наук,
завідувач лабораторії соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України,
м. Київ, Україна

Анотація. У доповіді представлено результати фундаментального наукового дослідження «Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді», яке було виконано співробітниками лабораторії соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту проблем виховання НАПН України у 2021-2023 рр. Основні результати дослідження полягають у теоретичному обґрунтуванні підходів до соціально-педагогічних моніторингових досліджень, визначенні базових індикаторів моніторингу, розробленні та експериментальній перевірці організаційно-методичного забезпечення моніторингу соціальних очікувань учнівської молоді. Особливу увагу приділено аналізу та інтерпретації отриманих емпіричних даних за такими напрямками: соціальні та ціннісні орієнтації, сімейно-спрямовані очікування, життєві стратегії учнівської молоді та соціальні очікування учнівської молоді з особливими освітніми потребами. Привернуто увагу до активної співпраці лабораторії соціальної педагогіки та соціальної роботи з міністерствами та закладами освіти різного рівня в контексті імплементації наукових результатів, популяризації підходів у формуванні соціальної політики та практики. Наголошено на впровадженні результатів дослідження в практику виховної роботи закладів освіти. Визначено перспективи використання результатів дослідження на загальнодержавному та регіональному рівнях.

Ключові слова: соціальні очікування молоді; моніторинг соціальних очікувань; учнівська молодь; молодь з особливими освітніми потребами; лабораторія соціальної педагогіки та соціальної роботи; Інститут проблем виховання НАПН України.

Фундаментальне наукове дослідження «Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді» проводилось лабораторією соціальної педагогіки та соціальної роботи Інституту проблем виховання Національної академії педагогічних наук України у 2021-2023 рр. та було спрямоване на реалізацію положень законів України «Про освіту», «Про охорону дитинства», «Про соціальну роботу з дітьми і молоддю»; Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» тощо.

Актуальність дослідження визначається тим, що в контексті національного спротиву й підтримки сил оборони та безпеки, подолання наслідків війни дослідження соціальних очікувань учнівської молоді набуло ще більшої ваги. Розуміння соціальних очікувань сучасної учнівської молоді; її гуманітарних, зокрема освітніх потреб; усвідомлення її життєвих стратегій є основою як соціального конструювання майбутнього життя кожної особистості, так і ресурсом розвитку держави.

Дослідження розпочиналося в умовах миру, але активна його фаза припала на повномасштабне військове вторгнення, інтенсивні бойові дії на території України і запровадження воєнного стану.

Мета дослідження полягала у розробці методики, вивченні та інтерпретації емпіричних даних, закономірностей і тенденцій у соціальних очікуваннях сучасної учнівської молоді в різних регіонах України. Для реалізації означеної мети були визначені дослідницькі **завдання**, які частково було відкориговано та оновлено у 2022 році.

Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді	
Завдання дослідження	
1.	Проаналізувати сучасний стан досліджень соціальних очікувань дітей та молоді в соціально-педагогічній теорії та практиці.
2.	Обґрунтувати та розробити програму моніторингу соціальних очікувань сучасної учнівської молоді.
3.	Визначити базові індикатори оцінки соціальних очікувань учнівської молоді.
4.	Розробити організаційно-методичне забезпечення моніторингу соціальних очікувань учнівської молоді в умовах воєнного стану.
5.	Зібрати емпіричні дані та здійснити їхнє узагальнення й інтерпретацію.
6.	Виокремити ключові закономірності, тенденції й детермінанти формування соціальних очікувань учнівської молоді в контексті освітньо-гуманітарних викликів воєнного стану.
7.	За результатами дослідження підготувати рукописи монографії і методичних рекомендацій та розпочати їхнє впровадження.

Усі завдання протягом звітної періоду виконані. Дослідження здійснювалося в **три етапи**:

- у 2021 р. було проведено *теоретичне опрацювання підходів* до проведення соціально-педагогічних моніторингових досліджень у вітчизняному та зарубіжному досвіді;
- базовими індикаторами моніторингу соціальних очікувань молоді *визначено*: освіту і навчання; кар'єрні перспективи; громадську участь; соціальну справедливість і права людини; соціальні зв'язки.
- *уточнено* зміст базових понять та визначено провідне поняття дослідження соціальні очікування учнівської молоді — *як спрямованість особистості на майбутнє, що включає в себе усвідомлення впевненості у власних моральних і соціально-кар'єрних можливостях, які визначають ціннісні орієнтації й відповідний стиль життя*;

Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді		
Етапи наукового дослідження		
<p>Теоретико-констатувальний етап (2021 р.)</p> <p>96 респонденти (14-18 років)</p> 	<p>Експериментально-практичний етап (2022 р.)</p> <p>487 респонденти (14-18 років) та 62 педагоги</p> 	<p>Узагальнювально-впроваджувальний етап (2023 р.)</p> <p>179 респондентів (14-18 років)</p>

• *визначено* структуру соціальних очікувань та показники їх оцінювання:

1) ціннісні орієнтації (показники оцінювання: освіта, робота та кар'єра, співпраця і соціальне служіння);

2) соціальні орієнтації (показники: соціальні ролі, громадянська позиція, патріотизм, допомога іншим);

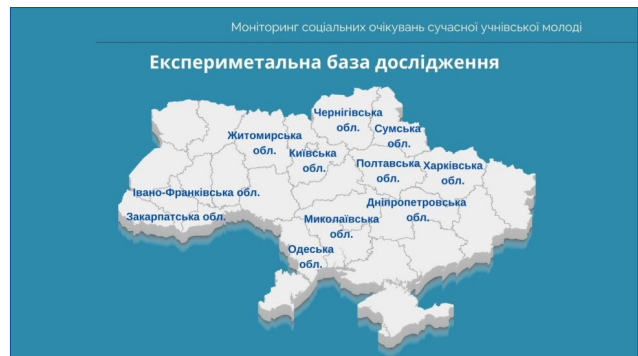
3) життєві перспективи (показники життєстійкість, стратегічність, самоефективність, локус-контроль);

4) сімейно-орієнтовані очікування (показники шлюб, сім'я, батьківство);

• *розроблено авторські* діагностичні методи: анкети; опитувальники; проєктивна методика; тренінг-урок; тест.

У 2022 р. були внесені зміни в завдання та методіку організації дослідження.

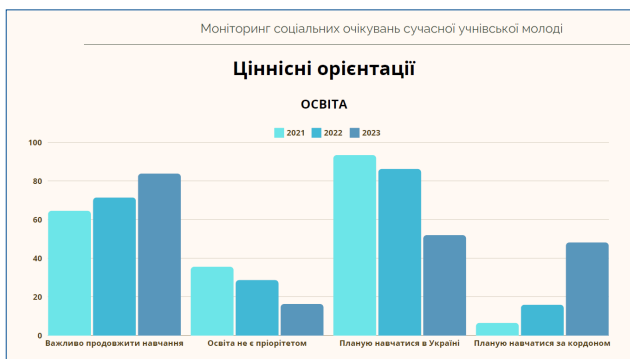
Експериментальна база дослідження зазнала змін у зв'язку з тим, що частина закладів освіти опинилась в зоні бойових дій, на тимчасово окупованих територіях або була зруйнована (заклади загальної середньої освіти м. Маріуполя, м. Бердянська та м. Харкова). Безпосередній моніторинг соціальних очікувань учнівської молоді проводився на базі 16 закладів освіти центрального, східного, західного, південного й північного регіонів України.

Моніторинг соціальних очікувань учнівської молоді здійснювався за двома ключовими напрямками: опитування учнівської молоді (487 учнів закладів загальної середньої освіти та закладів фахової передвищої освіти) та опитування освітян (загалом 62 педагоги).

У 2023 р. здійснено контрольний зріз, узагальнення результатів дослідження та розпочато їх впровадження у виховний процес закладів освіти.

На основі аналізу й узагальнення емпіричних даних визначено, що в умовах воєнного стану пріоритетними ціннісними орієнтаціями учнівської молоді стали здобуття вищої освіти та профе-

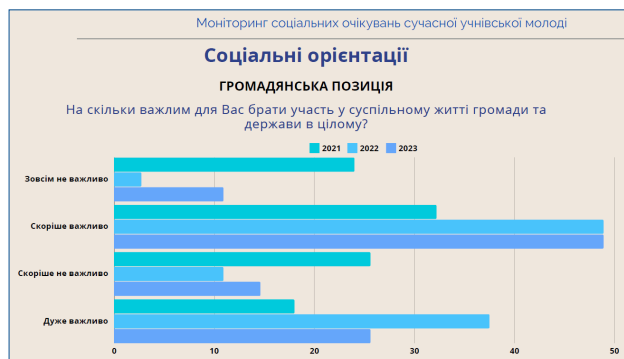
сійна самореалізація. Водночас у 2022 році майже 28 % опитаних випускників вирішили не вступати до закладів вищої освіти, пояснивши це тим, що раніше обрані спеціальності вважають не актуальними та мають труднощі з вибором навчального закладу.

У 2023 р. близько 48 % опитаних планують навчатися за кордоном. У 2021 р. таких було 6 %.

Зріс ступінь проактивної участі молоді у волонтерській діяльності та благодійності. В 2021 р. 15 % респондентів систематично брали участь у добровільній діяльності. У 2022 р. кількість тих, хто виступає ініціаторами та постійними учасниками волонтерських та благодійних акцій збільшилась до 95 %. У 2023 р. цей показник зберігся на тому ж рівні (Куниця, 2023; Куниця, 2022а; Куниця, 2022b).

Установлено наявність змін у ставленні до захисту Батьківщини та служби в Збройних Силах України. Зокрема, до початку повномасштабного вторгнення більшість опитаних не вважала службу в ЗСУ своїм громадянським обов'язком, натомість вважала захист Батьківщини справою професійних військових і добровольців, а також політиків. Патріотизм розглядався з позицій абстрактної любові до Батьківщини, поваги та збереження національних традицій. Після початку війни опитувані змінили своє ставлення. На думку 73 % респондентів, бути готовим стати до лав Збройних Сил України має кожен, захищати країну можна не лише зі зброєю в руках і в будь-якому віці, а патріотизм — це конкретні справи.

Спостерігається тенденція прагнення молоді до участі в суспільному житті як місцевої громади, так і держави загалом. В 2021 р. це було дуже важливим і скоріше важливим для 50 % опитаних, в 2022 р. — для 87 %, в 2023 р. — для 75 % респондентів. Певний спад пояснюється розбіжностями у прагненні молоді брати активну участь у суспільно-значущій діяльності, долучатися до громадської діяльності на рівні місцевих громад та знаннями про можливості такого долучення та

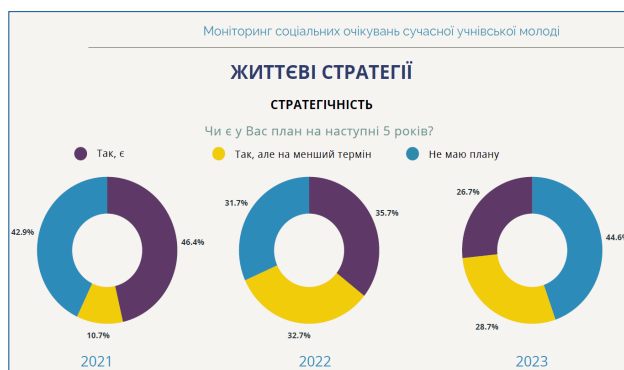

способи реалізації молодіжних ініціатив (Куниця, 2023).

Встановлено зміни в соціальних орієнтаціях учнівської молоді в умовах воєнного стану, зокрема, надзвичайної важливості набули здатність до самопомоги (уміння вирішувати власні проблеми самостійно) та можливість і вміння надати допомогу іншим (Бибик, 2023; Бибик, 2022а; Бибик, 2022b).

Виявлено, що, оцінюючи ступінь своєї готовності до майбутнього сімейного життя, більшість молодих людей орієнтується на свої соціально-економічні майбутні здобутки. 16,2 % респондентів мають повні й усвідомлені знання про значення сім'ї в житті людини та її функції, подружні і батьківські ролі, способи взаємодії між молодим подружжям та з майбутньою дитиною. 43,2 % юнаків і дівчат мають низький рівень готовності до майбутнього сімейного життя (Гончар, 2023; Гончар, 2022).

У 2021 р. 71,4 % респондентів чітко визначали життєві цілі, могли сформулювати плани на майбутнє, але мали труднощі з визначенням конкретних шляхів їх реалізації. 2022 р. їхня кількість зменшилась до 28,6 %. Результати контрольного зрізу продемонстрували незначне підвищення цього показника (35,7 %). Тобто, близько третини респондентів не мають довготривалих життєвих планів не лише через сучасну ситуацію в країні, а й через відсутність навичок стратегічного планування в змінюваних умовах (Амеліна, 2023; Амеліна, 2022).

Загальні тенденції соціальних очікувань учнівської молоді під час війни включають: запит на доступ до освіти й можливостей особистісного розвитку; потребу в громадській участі та впливові на суспільне життя; запит на безпеку й захист з боку держави або окремих організацій; запит на підготовку до відповідального батьківства та сімейного життя; потребу в здобутті навичок стратегічного планування життя.

Важливим доповненням до дослідження на зламі 2022-2023 рр. є дослідження соціальних очікувань учнівської молоді з особливими освітніми потребами. У дослідженні взяли участь 51 старшокласник. Близько 60 % опитаних вважають себе добрими, корисними й важливими, здатними впоратися із викликами життя. Проте в певних аспектах молодь з особливими освітніми потребами висловлює більше негативних поглядів, досвіду чи очікувань, ніж їхні однокласники з нормотиповим розвитком. Зокрема, близько 30 % молодих людей з особливими потребами висловлюють тривожність щодо свого майбутнього, вони стверджують, що відчують себе самотніми майже весь час та такими, яких не люблять (Гудим, 2022; Гудим, 2023; Hudym, 2022; Hudym, 2023).

В умовах воєнного стану загострилася потреба забезпечення доступу до освіти дітей з особливими освітніми потребами. Із цією метою фахівцем лабораторії соціальної педагогіки та соціальної роботи було адаптовано шрифтом Брайля серію підручників з математики (для 3-х, 4-х, 5-х, 6-х та 10-х класів закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями зору).

Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді

Наукові публікації за результатами дослідження

Оприлюднено: 103 праці

- 1 монографія
- 1 методичні рекомендації

Публікації в наукових періодичних виданнях:

- Індексовані Scopus/Web of Science Core Collection – 8
- Внесені до Переліку наукових фахових видань України – 25
- Індексовані іншими наукометричними базами даних – 5
- Матеріали конференцій – 55
- Інші видання – 2

За результатами виконання НД (2021-2023 рр.) оприлюднено 103 праці, зокрема 8 — публікацій у наукових періодичних видання, що індексуються Scopus/Web of Science Core Collection; 25 — публікацій у наукових періодичних виданнях категорії «Б».

На основі отриманих результатів наукового дослідження підготовлено наукову продукцію. Це монографія *«Соціальні очікування учнівської молоді XXI століття»* (Куниця та ін., 2023а) та методичні рекомендації *«Діагностичний інструментарій соціальних очікувань»* (Куниця та ін., 2023b), яка оприлюднена у формі електронних видань, що забезпечує широкий доступ до неї цільової групи користувачів та сприяє її впровадженню.

Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді

Наукові публікації за результатами дослідження

<https://lib.iitta.gov.ua/738180/> <https://lib.iitta.gov.ua/738179/>

Співробітники лабораторії брали активну участь у заходах Міністерства освіти і науки України, Міністерства соціальної політики та Міністерства молоді та спорту України, а саме:

- підготовлено Аналітичну довідку щодо забезпечення підтримки в освітньому процесі для дітей, які проживають у зоні проведення операції Об'єднаних сил («сірій зоні»);
- забезпечено участь у робочій групі з розроблення державного стандарту;
- узято участь у робочій групі щодо оновлення Класифікатора соціальних послуг;
- узято участь у роботі журі Всеукраїнського конкурсу наукових робіт.

Для впровадження й апробації результатів наукового дослідження використано можливості наукових і науково-практичних заходів всеукраїнського й міжнародного рівнів. Співробітники лабораторії організували та провели 15 науково-практичних заходів; узяти участь у 147 заходах.

Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді

Науково-практичні заходи (2021-2023 рр.)

- Організовано: 15 науково-практичних заходів
- Участь у заходах: 147 заходів (зокрема 43 конференції, з них 31 міжнародного рівня)

Вагомою є співпраця лабораторії із закладами вищої освіти в контексті імплементації наукових результатів, популяризації підходів у формуванні соціальної політики та практики. Зокрема, впродовж 2022 та 2023 років проведено цикл **Всеукраїнських круглих столів «Партнерство із закладами освіти та соціальними інституціями в контексті визначення соціальних і ціннісних орієнтацій сучасної молоді»**.

Співробітники лабораторії здійснюють підготовку й керівництво науковими дослідженнями здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, є експертами з акредитації та рецензентами освітньо-професійних програм; входять до складу рад молодих вчених; є членами редакційних рад фахових наукових видань категорії «Б»; рецензентами рукописів наукової й виробничо-практичної продукції, бакалаврських і магістерських робіт, а також беруть участь у міжнародних стажуваннях.

Успішно розпочато **впровадження результатів** наукового дослідження: укладено ліцензійні угоди та угоди про впровадження результатів дослідження.

Моніторинг соціальних очікувань сучасної учнівської молоді

Упровадження результатів наукового дослідження

- Укладено **20** ліцензійних угод на використання наукових творів.
- **16** договорів із закладами освіти про творчу співпрацю і впровадження результатів дослідження
- **20** довідками про впровадження результатів наукових досліджень.
- Упродовж 2021–2023 рр. співробітники лабораторії організували та провели **15** науково-практичних заходів; узяли участь у **147** заходах: **43** конференціях (зокрема, **31** міжнародного рівня), зробили **134** виступи.

Висновки. Результати дослідження *на загальнодержавному рівні* можуть слугувати основою:

- для розроблення молодіжних політик і програм, спрямованих на вирішення потреб і проблем молоді, що може поліпшити якість їхнього життя й забезпечити їм необхідну підтримку;
- для налагодження міжсекторальної взаємодії, зокрема між урядовими органами, громадськими організаціями, академічними установами та приватним сектором, що дасть змогу ефективно реагувати на потреби й очікування молоді;
- для створення діалогових платформ, де молодь може висловлювати свої думки й ідеї, а також обговорювати проблеми та шляхи їхнього вирішення разом з іншими зацікавленими сторонами; сприяти залученню молоді до процесу

прийняття рішень, що стосуються майбутнього соціального благополуччя.

На *регіональному рівні* результати дослідження можуть слугувати підґрунтям для формування освітніх і виховних стратегій з урахуванням місцевої специфіки та сприятимуть удосконаленню соціальних програм для дітей і молоді.

Знання про соціальні очікування молоді допоможуть спрямувати ресурси на підтримку молоді, зосередитися на напрямках, які найбільше відповідають їхнім потребам та інтересам.

Результати дослідження можуть використовуватись методистами, науковцями, соціальними педагогами, працівниками психологічної служби системи освіти України для розробки інноваційних методик роботи зі старшокласниками.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Амеліна, В. (2022). Сутність поняття «життєві стратегії» в контексті трансформації соціокультурного простору. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*, 26(1), 4-14. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2022-26-1-4-14>
- Амеліна, В. (2023). Трансформації життєвих стратегій української молоді в умовах війни. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*, 27(1), 5-14. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2023-27-1-5-14>
- Бибик, Д.Д. (2022а). Ціннісні орієнтації учнівської молоді України в умовах воєнного стану. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді*, 26(1), 43-54. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2022-26-1-43-54>
- Бибик, Д.Д. (2022b). Цінності як основні форми соціальних очікувань особистості в ситуації тотальної невизначеності. Актуальні питання науки, освіти і суспільства в Україні та світі : збірник тез доповідей міжнародної науково-практичної конференції, (Полтава, 30 березня 2022 р), 24-26. Полтава: ЦФЕНД. <https://www.economics.in.ua/2022/04/blog-post.html>
- Бибик, Д., & Савельчук, І. (2023). Соціальна згуртованість молоді в Україні в умовах воєнного стану. *Social Work and Education*, 10(1), 7-16. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.23.1.1>
- Гончар, Л.В. (2022). Теоретична інтерпретація сімейно-спрямованих очікувань сучасної учнівської молоді. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 51, 463-467. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-71>
- Гончар, Л.В. (2023). Результати діагностики сімейно-спрямованих очікувань сучасної молоді. In *Proceedings of the 12th International scientific and practical conference*. SSPG Publish. Stockholm, Sweden, 375-381.
- Гудим, І.М. (2023). Методи моніторингу соціальних очікувань учнів з особливими освітніми потребами. У І.Д. Бех, Р.В. Малиношевський, ред., *Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал : матеріали звіт. наук.-практ. конф.*

- Інституту проблем виховання НАПН України за 2022 рік (с. 60-63). Івано-Франківськ: «НАІР». <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735695/>
- Куниця, Т.Ю. (2022а). Вплив війни між Україною та росією на формування соціальних орієнтацій учнівської молоді. *Вісник науки та освіти*, 6(6), 161-173. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-6\(6\)-161-172](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2022-6(6)-161-172)
- Куниця, Т.Ю. (2022b). Соціальні орієнтації сучасної учнівської молоді: теорія питання. У І.Д. Бех, Р.В. Малиношевський, ред., *Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звіт. наук.-практ. конф. Інституту проблем виховання НАПН України за 2021 рік* (с. 92-96). Івано-Франківськ: «НАІР». <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/731787/>
- Куниця, Т.Ю. (2023). Соціальні орієнтації дітей та молоді в умовах військового стану в Україні. У І.Д. Бех, Р.В. Малиношевський, ред., *Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал: матеріали звіт. наук.-практ. конф. Інституту проблем виховання НАПН України за 2022 рік* (с. 138-143). Івано-Франківськ: «НАІР». <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735695/>
- Куниця, Т.Ю., Савельчук, І.Б., Гончар, Л.В., Бибик, Д.Д., & Амеліна, В.М. (2023а). *Діагностичний інструментарій соціальних очікувань: методичні рекомендації*. Івано-Франківськ: НАІР. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738179/>
- Куниця, Т.Ю., Савельчук, І.Б., Гончар, Л.В., Бибик, Д.Д., & Амеліна, В.М. (2023b). *Соціальні очікування учнівської молоді XXI століття: монографія*. Івано-Франківськ: НАІР. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738180/>
- Яблонський, А.І., Рогальська-Яблонська, І.П., & Яценко, Л.В. (2022). Соціальний розвиток учнівської молоді в період діджиталізації. *Габітус*, 41, 202-206. <http://rest.adm-it.tools/server/api/core/bitstreams/01f06f61-f582-4e51-9287-1875f3d0231d/content>
- Савельчук, І.Б. (2022а). Очікування та орієнтація на майбутнє: виклики під час війни для сучасної учнівської та студентської молоді. У В.П. Андрущенко, ред. *Післявоєнний світ: люди, проблеми, цінності: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції Київ, 15 квітня 2022 р.* (с. 67-68). Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова.
- Савельчук, І.Б. (2022b). Соціальні очікування молоді: від теоретичного осмислення до практичного застосування у воєнний та післявоєнний період. *Social Work and Education*, 9(1), 113-121. <https://doi.org/10.25128/2520-6230.22.1.9>
- Hudym, I. (2022). Theoretical analysis of the problem of monitoring social expectations of students with special educational needs. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. праць*, 26(1), 86-100. <https://doi.org/10.32405/2308-3778-2022-26-1-86-100>
- Hudym, I.M. (2023). Social expectations of youth with special educational needs: international experience. У О.І. Локшина, ред. *Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта 2023: горизонти інновацій: матеріали VII Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 25 травня 2023 р.* (с. 39-42). https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2023/08/Comparative_2023_w-1.pdf
- Savelchuk, I., Bybyk, D., Zhytynska, M., Ivzhenko, I., Mikheiva, O., & Kunytsia, T. (2021). Trends in the Development of Social Work: Postmodern Ideas and Prospects. *Postmodern Openings*, 12(3Sup1), 143-154. <https://doi.org/10.18662/po/12.3Sup1/356>

MONITORING THE SOCIAL EXPECTATIONS OF MODERN STUDENT YOUTH

According to the Results of the Scientific Report at the Meeting of the Presidium of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine on June 20, 2024

Tetiana Kunytsia

PhD in Pedagogy, Head of the Laboratory of Social Pedagogy and Social Work of the Institute of Problems on Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Kyiv, Ukraine

Abstract. This report presents the results of fundamental research titled “Monitoring the Social Expectations of Modern Student Youth”, conducted by the Laboratory of Social Pedagogy and Social Work of the Institute of Problems on Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine during 2021-2023. The main research results include the theoretical substantiation of approaches to socio-pedagogical monitoring studies, the identification of basic monitoring indicators, and the development and experimental verification of organizational and methodological support for monitoring the social expectations of student youth. Special attention is given to the analysis and interpretation of empirical data obtained in social and value orientations, family-oriented expectations, life strategies of student youth, and social expectations of students with special educational needs. The report draws attention to the active cooperation of the Laboratory of Social Pedagogy and Social Work with government ministries and educational institutions at various levels in the context of implementing scientific results and popularizing approaches in forming social policy and practice. The author emphasizes the implementation of the research results into the practice of educational institutions. The prospects for using the research results at the national and regional levels are outlined.

Keywords: social expectations of youth; monitoring social expectations; student youth; youth with special educational needs; Laboratory of Social Pedagogy and Social Work; Institute of Problems on Education of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine.

Дата публікації: 30 червня 2024 р.